

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remissyttrande över betänkandet **Synnerligen grova narkotikabrott (SOU 2014:43)**

Ert dnr Ju2014/4158/L5

Det är viktigt att straffrättslig lagstiftning är tydlig och enhetlig. Detta inte bara för att enskilda ska kunna ta till vara sin rätt, utan också för att en effektiv rättstillämpning ska kunna uppnås. Domare och andra yrkesutövare inom rättsväsendet ska enkelt kunna tillämpa reglerna. Domstolsverket har granskat utredningens förslag främst ur detta perspektiv och har därför synpunkter framförallt när det gäller de lagtekniska frågorna.

På senare år har flera lagöversyner gjorts av enskilda brott, bland annat när det gäller misshandel, vapenbrott och mord. Efter översynerna har lagändringar införts men lagstiftningen har utformats på olika sätt. För misshandel infördes gradindelningen synnerligen grovt brott. Straffskalan för grov misshandel delades samtidigt upp och det infördes även särskilda kvalificeringsgrunder. Förra året valdes en annan lagteknisk lösning när en ny rubricering infördes för vapenbrott, nämligen synnerligen grovt vapenbrott. Även i det fallet anges dock i bestämmelsen vilka omständigheter som särskilt ska beaktas vid bedömningen av brottet. När det gäller mord har en helt annan typ av utformning av lagstiftningen införts. Någon förändring i gradindelning eller rubricering har inte skett, utan bestämmelsen har i stället kompletterats i den del den handlar om straffskalan. Det anges att påföljden är livstids fängelse i de fall omständigheterna varit försvårande.

Utredningen föreslår nu ytterligare en lagteknisk lösning, dvs. att gradindelningen synnerligen grovt brott ska införas för narkotikabrott och narkotikasmugglingsbrott men att de respektive bestämmelserna inte ska innehålla några kvalificeringsgrunder. Skillnaden mellan förslaget och den lösning som lagstiftaren nyligen valt för vapenbrott är särskilt stor mot bakgrund av att både vapenbrott och narkotikabrott regleras inom specialstraffrätten.

Att för varje brott skapa särlösningar är inte önskvärt. I förlängningen leder det till inkonsekvent lagstiftning som skapar otydlighet. Domstolsverket anser att dessa frågor bör beaktas och analyseras under det fortsatta lagstiftningsarbetet med såväl nu aktuellt förslag som i andra kommande straffrättsliga lagstiftningsärenden.

Med detta sagt vill Domstolsverket framhålla att verket delar utredningens bedömning i sak när det gäller fördelarna med och behovet av att dela upp straffskalorna i två för grovt vapenbrott och grovt narkotikasmugglingsbrott. Straffskalorna för dessa brott är relativt vida och spänner enligt nuvarande regler från fängelse lägst två år till högst tio år. Som utredningen angett är vissa förfaranden

med narkotika så allvarliga att de bör straffmätas på den övre delen av straffskalan, bland dem vissa förfaranden som avser hantering av mycket stora mängder narkotika. Genom att dela upp straffskalorna i två blir lagstiftningen tydligare. Det skapas också bättre förutsättningar för domstolarna att göra en differentierad bedömning av straffvärdet utifrån samtliga straffvärdepåverkande omständigheter.

Däremot delar inte Domstolsverket utredningens bedömning i fråga om angivande av kvalificeringsgrunder i bestämmelserna. Det skulle bli tydligare för såväl enskilda som rättstillämparen om det infördes uttryckliga kvalificeringsgrunder för de aktuella brotten direkt i lagtexten.

Avslutningsvis delar Domstolsverket den bedömning utredningen gjort i konsekvensanalysen att förslagen inte kommer att leda till några kostnadsökningar för rättsväsendet.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Martin Holmgren. I beredningen har även deltagit biträdande chefsjuristen Anna Hjort Ööpik och juristen Pernilla Johnsson (föredragande).

Martin Holmgren